

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/37/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120260173
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6120260173.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803 zastúpeného Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: C. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, XXX XX H., zastúpenému X. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XXX, XXX XX H., o zaplatenie istiny 3.134,48 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 24.06.2021, č. k. 9Csp/77/2020 - 198, jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie istiny 3.134,48 eur s príslušenstvom zamietol. Žalovanému vo vzťahu k žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške týchto trov sa rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou a na základe ktorej bol poskytnutý žalovanému úver vo výške 2.000,- eur. Žalovaný sa zaviazal splatiť tento úver v 72 mesačných splátkach po 46,69 eur, s konečnou splatnosťou úveru ku dňu 12.06.2022. Keďže žalovaný si neplnil svoju povinnosť splácať splátky riadne a včas, právny predchodca pristúpil k predčasnému zosplateniu úveru a následne pohľadávku voči žalovanému postúpil voči terajšiemu žalobcovi zmluvou z 22.03.2019. Súd prvej inštancie predovšetkým sa zaoberal aktívnou vecnou legitimáciou žalobcu a v tejto súvislosti poukázal na ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách (zákon č. 483/2001 v znení neskorších predpisov). Poukázal ďalej na ust. § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý predpokladá, že sa postupuje splatná pohľadávka, a to buď po termíne konečnej splatnosti alebo v prípade, že sa stala splatnou pred týmto termínom. Zdôraznil v tejto súvislosti ust. § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Prvoinštančný súd vykonaným dokazovaním zistil, že prvá splátka úveru vo vzťahu k žalovanému bola splatná dňa 12.7.2016, keď nepochybne už z jej úhradou sa žalovaný dostal do omeškania, avšak neskôr bola táto splátka uhradená platbami zo dňa 12.07.2016 a 10.08.2016. Ďalšia splátka splatná 12.08.2016 bola zaplatená úhradami z 12.08.2016 a 24.08.2016. Následne splátka splatná 12.09.2016 bola uhradená čiastočne platbou z toho dňa vo výške 1,099 eura. Právny predchodca žalobcu výzvou z 19.01.2017 vyzval žalovaného na zaplatenie pohľadávky s príslušenstvom vo výške 234,77 eur ku dňu 31.12.2016 v lehote 15 dní od jej doručenia, avšak súd nemal za preukázané, že by sa táto výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného a za túto výzvu podľa prvoinštančného súdu nebolo možné považovať výzvu podľa § 53 ods. 9 OZ, keďže v tejto výzve nedošlo

k upozorneniu na možnosť zosplatnenia úveru. Žalovaný bol teda v omeškaní so splátkou splatnou od 12.09.2016 a od omeškania s touto splátkou sa mohol právny predchodca rozhodnúť, či svoje právo požadovať zaplatenie celého dlhu uplatní alebo nie. Právny predchodca žalobcu následne výzvou z 27.01.2018 žiadal žalovaného uhradiť pohľadávku v sume 863,50 eur a výslovne ho upozornil na to, že ak nedôjde k úhrade, bude požadovať vrátenie celej sumy úveru s príslušenstvom. Žalovaný bol teda v omeškaní so splácaním splátok splatných od 12.09.2016 do 12.01.2018, čo je 17 splátok. K 28.02.2018 vyhlásil právny predchodca žalobcu mimoriadnu splatnosť úveru, čo žalovanému oznámil listom z 01.03.2018, doručeným žalovanému 07.03.2018. Poukázal ďalej na to, že žalovaný vzniesol námietku premlčania a prvoinštančný súd zistil, že v danom prípade len pre splátku splatnú dňa 12.01.2017 boli splnené všetky podmienky pre vyhlásenie zosplatnenia spotrebiteľského úveru, premlčacia doba zosplatneného úveru plynie od nasledujúceho dňa a uplynula by ku dňu 13.11.2020. Právny predchodca žalobcu využil svoje právo zosplatniť spotrebiteľský úver až po uplynutí 18-tich mesiacov od prvého omeškania žalovaného, splátky splatné dňa 12.09.2016 až 12.02.2017, pri ktorých plynie premlčacia doba samostatne, sú premlčané.

3. Ďalej zdôraznil, že zákonnými podmienkami pre platné postúpenie pohľadávky, okrem toho, aby bola postúpená splatná pohľadávka, sú písomná výzva banky a skutočnosť nepretržitého omeškania dlžníka po dobu 90 dní podľa spomínaného ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu. Podľa prvoinštančného súdu postupca v danom prípade nepostupoval podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Zdôraznil, že výzvami zo dňa 19.01.2017 a zo dňa 27.01.2018 právny predchodca žalobcu vyzýva na úhradu už splatných pohľadávok banky, ale nie celého zosplatneného dlhu. Touto výzvou podľa zákona o bankách nemôže byť ani písomnosť z 01.03.2018, keďže podľa obsahu tohto listu banka - právny predchodca žalobcu ním nevyzýva žalovaného k úhrade dlhu v dôsledku omeškania, ale týmto jednostranným úkonom právny predchodca žalobcu vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. V písomnosti zo dňa 01.03.2018 sa ani nespomína možný postup podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Prvoinštančný súd tak skonštatoval, že žalobca v konaní nepreukázal, že písomná výzva banky po tom, čo žalovaný bol nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splácaním jednotlivých splátok, bola zo strany pôvodného veriteľa odoslaná, teda, že sa dostala, či mohla dostať do dispozičnej sféry žalovaného. Postúpenie predmetnej pohľadávky tak nie je možné považovať za platné (§ 39 OZ) a žalobca tak nedisponuje dostatočnou aktívnou vecnou legitimáciou v tomto konaní, preto súd prvej inštancie žalobu zamietol a o trovách konania strán rozhodol podľa § 255 a nasl. CSP.

4. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, aby žalobe vyhovel, alternatívne navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Má za to, že žalobca v konaní preukázal splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Bolo totiž preukázané, že žalovaný bol v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, pričom k postúpeniu pohľadávky došlo až 22.03.2019 a zároveň bolo preukázané, že žalovaný bol postupcom opakovane vyzývaný na úhradu omeškaných splátok, a to okrem iných výzvou z 19.01.2017, 27.01.2018, 01.03.2018 a 18.12.2018. Súd prvej inštancie tak dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko v konaní bolo predloženými listinnými dôkazmi preukázané, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a k porušeniu citovaného zákonného ustanovenia zo strany žalobcu, či jeho právneho predchodcu, nedošlo. Nie je pritom zrejmé, z akého dôvodu súd prvej inštancie výzvu z 01.03.2018 pri skúmaní plnenia podmienok § 92 ods. 8 zákona o bankách nezohľadnil. Na základe toho žalobca považuje rozsudok súdu prvej inštancie za nepreskúmateľný, čím bolo znemožnené, aby žalobca uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Má za to, že v konaní dostatočne preukázal svoju aktívnu vecnú legitimáciu, súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uvádza ďalej, že žalovaný žiadnym kvalifikovaným spôsobom nepoprel doručenie výziev zo strany postupcu a v tejto súvislosti poukázal na nesporné skutkové tvrdenia podľa § 151 ods. 1 CSP. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods.8 zákona o bankách žalobca v konaní preukázal konkrétnymi výzvami zo strany postupcu platobnou históriou úveru a skutkovými tvrdeniami, ktoré neboli v konaní žiadnym kvalifikovaným spôsobom zo strany žalovaného popreté, čo súd prvej inštancie nevyhodnotil správne. Na základe týchto dôvodov tak navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

5. Žalovaný sa k podanému odvolaniu zo strany žalobcu nevyjadril.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 378 a nasl. zákona č. 160/2018 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a zistil, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

7. Žalobca tvrdí, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý právny predpis) alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

8. Súd prvej inštancie pokiaľ žalobu zamietol, vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, pričom nemožno mať pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia prejednáwanej veci súdom prvej inštancie.

9. Ako je zrejmé z obsahu spisu, medzi právnym predchodcom žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovaným bola dňa 23.05.2016 uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou a na základe ktorej bol poskytnutý žalovanému úver vo výške 2.000,- eur. Žalovaný sa zaviazal splácať tento úver v mesačných splátkach v počte 72, splátkou vo výške po 46,69 eur, s termínom konečnej splatnosti úveru ku dňu 12.06.2022. Je tiež zrejmé, že právny predchodca žalobcu pohľadávku voči žalovanému postúpil v prospech žalobcu zmluvou zo dňa 22.03.2019.

10. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu túto charakteristiku nepochybne spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností aj všeobecné obchodné podmienky, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

11. Pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku sa súd prvej inštancie opodstatnene zaoberal predovšetkým otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní, ktorou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práva (povinnosti), ktoré je predmetom konania.

12. Ako už bolo spomínané, v danom prípade zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 22.03.2019, právny predchodca žalobcu postúpil na žalobcu pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní. Postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti upravuje Občiansky zákonník v ust. § 524 a nasledujúce. V prejednáwanej veci postupom bola banka, a preto pri rozhodovaní sa musela zohľadniť i špeciálna úprava postúpenia pohľadávky obsiahnutá v zákone č. 483/2001 Z. z. o bankách.

13. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že v konaní nebolo preukázané, aby písomná výzva (banky) po tom, čo bol žalovaný nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splácaním jednotlivých už splatných splátok úveru, sa dostala, resp. mohla dostať do dispozičnej sféry žalovaného. Pokiaľ ide o výzvy právneho predchodcu žalobcu zo dňa 19.01.2017 a 27.01.2018, tieto podľa svojho obsahu sú výzvami na úhradu už splatných pohľadávok úveru, ktorý poskytla banka, však nie celého zosplateného dlhu. Náležitosť výzvy v zmysle predpokladov § 92 ods. 8 zákona o bankách nespĺňa ani písomnosť právneho predchodcu banky zo dňa 01.03.2018, ktorou právny predchodca žalobcu nevyzýva žalovaného k úhrade dlhu v dôsledku omeškania so splnením záväzku, ale ide v tejto súvislosti o jednostranný úkon právneho predchodcu žalobcu, ktorým vyhlasuje predčasnú splatnosť úveru.

14. Banka je štátom autorizovaná inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle ustanovenia § 2 ods. 3 ZoB podlieha bankovému povoleniu na činnosť bánk, zároveň podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. Bez bankového povolenia nemôže nikto vykonávať bankovú činnosť.

15. Z ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB je možné vyvodiť, že spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky zo strany banky môže byť len pohľadávka alebo časť pohľadávky, ktoré sú už splatné. Teda banka má oprávnenie postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník aktuálne po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní, teda pohľadávka zodpovedajúca takémuto peňažnému záväzku je nesplácaný určitú dobu dlh.

16. Z uvedeného vyplýva, že by bolo v rozpore s účelom zákona o bankách a viedlo by k neúnosnému právnomu stavu, ak by banky postupovali „živý úver“ na akýkoľvek subjekt, ktorého činnosť nespadá v zmysle zákona o bankách pod dohľad NBS. V takomto prípade by sa spotrebiteľia vstupujúci do zmluvného vzťahu s bankou ocitli v zmluvnom vzťahu s iným nebankovým subjektom. Uvedené by bolo v rozpore s požiadavkou náležitej odbornej starostlivosti, ktorá je od dodávateľa vyžadovaná v súlade so smernicou o nekalých obchodných praktikách.

17. Podľa § 92 odsek 8 ZoB, (pôvodne išlo o § 92 ods. 7 ZoB), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

18. Banka má nepochybne právo postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu. Pre takýto postup banky je nevyhnutné, aby pristúpila v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti celého úveru, čo je jej výlučným oprávnením, ktoré môže banka realizovať pred postúpením pohľadávky.

19. Špecifické pôsobenie bánk, na ktoré dohliada centrálna banka, opodstatňuje záver, že s bankovým úverom, ktorý nie je splatný, nemôže nakladať nebankový subjekt. Nesplátný úver od banky je produktom banky, na ktorý dopadá dohľad centrálnej banky s prísne stanovenými pravidlami pre bankový sektor. Nebankový subjekt nie je oprávnený používať (akokoľvek) bankové oprávnenia a ani používať bankové úvery. Termín používať prirodzene zahŕňa aj zosplatenie úveru alebo určité zavŕšenie vzťahu vyplývajúceho zo zmluvných podmienok banky.

20. Postúpenie pohľadávky je pomerne bežným právnym úkonom. Pokiaľ sa však cesia týka bankovej pohľadávky z bankového produktu, osobitný predpis dopĺňa zákonné pravidlá pre platné postúpenie. Postúpiť tak možno bankovú pohľadávku v tej časti, ktorá je po splatnosti, iba po výzve na splnenie pričom výzva musí byť písomná a musí byť zo strany banky a omeškanie trvá viac ako 90 dní.

21. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že v danej veci nemožno dospieť k inému právnomu záveru než k tomu, že pohľadávka nebola na žalobcu platne postúpená. Táto skutočnosť má za následok nedostatok aktívnej legitímácie na strane žalobcu uplatňovať bankovú pohľadávku, čo prvoinštančný súd vyhodnotil správne.

22. S poukazom na všetky uvádzané dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil postupom podľa § 387 CSP.

23. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách konania bola skutočnosť, že žalovanému ako úspešnému účastníkovi v odvolacom konaní trovy nevznikli a žalobca vzhľadom na výsledok tohto konania nemá právo na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).